

Initiativärende

Förstärkt uppföljning och analys av kränkande behandling i Malmös grundskolor

Huvudmannen har enligt 6 kap. skollagen det yttersta ansvaret för att säkerställa att barn och elever inte utsätts för kränkande behandling. Lagen är tydlig i fråga om ansvarsfördelningen genom att personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till ansvarig rektor, rektorn ska i sin tur ska anmäla alla fall av kränkande behandling till huvudmannen och huvudmannen ska skyndsamt utreda omständigheterna samt vidta åtgärder med syftet förhindra fortsatt kränkande behandling. Detta är inte en nationell rekommendation utan en tvingande rättighetslagstiftning, vars syfte är att säkerställa att vuxenvärlden tar sitt ansvar att skydda barn mot olika typer av kränkningar.

Grundskoleförvaltningens kvalitetsrapport visar att antalet anmälda kränkningar i Malmös kommunala grundskolor har ökat kraftigt och nu uppgår till över 12 000 per läsår. Av dessa fastställs cirka 70 procent som konstaterad kränkning efter avslutad utredning. En majoritet av ärendena rör fysiska kränkningar och våld, och många händelser sker i skolans gemensamma miljöer såsom skolgårdar och klassrum. Det rör sig därmed inte bara om en ökad anmälningsbenägenhet, utan även om omfattande problematik ute i verksamheten. Detta innebär att ett mycket stort antal barn varje år utsätts för grova kränkningar som skolan enligt lag är skyldig att förebygga, upptäcka och åtgärda. Det är ett allvarligt misslyckande.

Grundskolenämnden får i dag månadsvis ta del av sammanställningar över inkomna anmälningar om kränkande behandling, där händelserna redovisas per skola samt kategoriseras utifrån plats, typ av kränkning och kön. Detta ger nämnden en grundläggande bild av omfattningen av antalet anmälningar. Samtidigt är underlagen i sin nuvarande form huvudsakligen deskriptiva och saknar fördjupad analys, jämförelser över tid och sammanvägda bedömningar. Grundskolenämnden har också svårt att följa vilka anmälningar som efter utredning konstateras utgöra en kränkning. Det försvårar för nämnden att ur ett huvudmannaperspektiv identifiera trender, mönster och riskmiljöer samt att bedöma vilka typer av kränkningar som ökar, minskar eller är särskilt problematiska, vilket i sin tur begränsar nämndens och förvaltningens möjligheter att genomföra kvalitativa analyser och vidta träffsäkra och ändamålsenliga åtgärder för att motverka problemen.

Därtill visar Skolinspektionens nyligen genomförda granskning av Holmaskolan att det i vissa fall förekommer att personal underlåter att anmäla kränkningar trots att de sker öppet och är kända. Av rapporten framgår att personal ibland väljer att vända bort blicken, bland annat med hänvisning till tidsbrist, osäkerhet eller att vissa elever upplevs som särskilt svårhanterliga. Detta står i direkt strid med skollagens krav och innebär i praktiken att barns rätt till skydd och upprättelse riskerar att åsidosättas. När kränkningar inte anmäls och dokumenteras förlorar huvudmannen möjligheten att få en korrekt bild av situationen, och elever riskerar att lämnas

utan det stöd och de åtgärder de har rätt till.

Flera skolor vittnar samtidigt om att arbetet med att dokumentera, anmäla och utreda kränkande behandling är mycket tidskrävande och tar betydande resurser i anspråk. I vissa fall har skolor valt att organisera detta genom särskilda funktioner, såsom elevkoordinatorer, vilket innebär både organisatoriska och ekonomiska konsekvenser. Detta aktualiserar frågan om hur huvudmannen på ett likvärdigt och effektivt sätt säkerställer lagens efterlevnad i hela kommunen, utan att ansvaret för barns rättigheter i praktiken blir beroende av enskilda skolors organisatoriska förutsättningar.

Sammantaget innebär detta att grundskolenämnden visserligen får löpande information om anmälningar, men saknar tillräckliga förutsättningar för att bedriva en samlad, strategisk och långsiktig uppföljning av kränkande behandling ur ett huvudmannaperspektiv. Utan en strukturerad analys av mönster och trender försvåras nämndens möjlighet att tillsammans med förvaltningen, genomföra kvalitativa analyser och fatta välgrundade beslut om vilka konkreta och riktade åtgärder som behöver vidtas för att minska förekomsten av kränkande behandling i skolorna.

Jag föreslår därför att grundskolenämnden beslutar:

att ge grundskoleförvaltningen i uppdrag att vidareutveckla nuvarande rapportering kring kränkande behandling, där rapporteringen ska utgöra ett samlat och analysbaserat beslutsunderlag i arbetet att motverka kränkande behandling,

att rapporteringen ska utformas så att den möjliggör kvalitativa analyser av mönster, trender och riskmiljöer samt utgör grund för bedömning av vilka konkreta och riktade åtgärder som behöver vidtas i verksamheten

att grundskoleförvaltningen ges i uppdrag att utreda hur uppföljningen av kränkande behandling kan utvecklas genom tekniska och digitala lösningar, i syfte att komplettera nuvarande sammanställningar,

att grundskoleförvaltningen ska redovisa hur man säkerställer att anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. skollagen efterlevs i samtliga verksamheter samt återkommer med vilka kompetensutvecklingsinsatser som kan genomföras för berörda inom verksamheten,

att grundskoleförvaltningen ges i uppdrag att utreda hur arbetet med kränkande behandling kan organiseras likvärdigt och kostnadseffektivt på samtliga skolor,

att nämnden årligen ska få en samlad huvudmannarapport om kränkande behandling som en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete.

Malmö 2026-01-26

John Eklöf (M)